

Zulke dingen *zijn* inderdaad voorgekomen, maar welke gegevens heeft collega VAN WIRDUM om dit in dit concrete geval te onderstellen. Heeft hij deze niet, dan is discussie niet mogelijk en de opmerking bijkans ongeoorloofd.

Op de oppositie van collega VAN WIRDUM ben ik uitvoerig ingegaan. Ik acht zijn inzichten en methodes symptomatisch voor een geest in de psychiatrie, die ik juist in mijn klinische les heb willen bestrijden.

New York, 18 November

H. C. RÜMKE

(Discussie gesloten. Red.)

CONSULTATIE-BUREAU EN LOTERIJ

In antwoord op het ingezonden stuk van collega E. SMITS in het *Tijdschrift* van 10 November 1951, wil ik, als voorzitter van de Noordhollandse Vereniging t. b. der Tuberculose gaarne mededelen, dat het mij bekend is, in welke plaats in onze provincie een loterij in de propaganda is ingeschakeld om het schermbeeldonderzoek te kunnen financieren.

Gaarne wil ik verklaren het volkomen eens te zijn met coll. SMITS voor wat betreft de strekking van zijn betoog, maar ik moet uitdrukkelijk ontkennen, dat het consultatie-bureau hiermede ook maar iets te maken heeft. Het is overal de bedoeling, de gehele bevolking te onderzoeken. Een groot gedeelte daarvan is niet in staat dit onderzoek zelf te betalen. Plaatselijke comité's spannen zich in om voor het goede doel gelden te verzamelen. Straatcollectes, toneelavonden, voetbalwedstrijden, postduivenvluchten, fancy-fairs en zo voort, zijn hiervoor georganiseerd. Met al deze zaken bemoeit geen enkel consultatiebureau zich en ook wat de loterij aangaat staat het consultatiebureau buiten elke financiële propaganda.

Hilversum, 17 November 1951,

I. WESSEL

HET EERSTE SANATORIUM IN NEDERLAND

Naar aanleiding van de correctie op bl. 3518, van dit *Tijdschrift* ten einde er op te wijzen, dat er in 1900 al twee particuliere sanatoria voor lijders aan tuberculose waren opgericht (respectievelijk door HAENTJES te Putten en VAN WEY te Doorn), zou ik gaarne willen opmerken, dat het eerste sanatorium voor lijders aan tuberculose in 1896 te Heiloo is opgericht door HOEKSTRA.

Nunspeet, 24 November 1951,

A. VERSCHOOR

BERICHTEN

BUITENLAND

BELGIË. — **BESTRIJDING VAN RHEUMATIEK.** Ook de Ligue Belge contre le Rheumatisme vierde haar 25-jarig bestaan met een congres. Het programma voor de drie congresdagen vermeldde talrijke sprekers uit binnen- en buitenland. Nederland was hierbij vertegenwoordigd door prof. BUYTENDIJK (Utrecht), dr. KUIPERS ('s-Gravenhage) en dr. DE BLÉCOURT (Groningen) (*Le Scalpel*, 1951, bl. 1241).

DUITSLAND. — **GOETHE ALS NATUURONDERZOEKER.** Als uitgave van de RUDOLPH VIRCHOW Medical Society te New York verscheen een studie over GOETHE van B. KISCH. Er is toenemende belangstelling voor GOETHE's „Urpflanze”, het grondplan, dat aan iedere plant eigen is, en voor zijn theorie der kleur (*Brit. med. J.*, 3 Nov. 1951, bl. 1072).

— **ADVISEUR VOOR INDONESIË.** De directeur van een dermatologische kliniek te Erlangen is een jaar me verlof geweest, om in opdracht van de Wereldgezondheidsorganisatie bij de regering van Indonesië de uitvoering van het „grosse Gesundheitsprojekt der Bekämpfung von Syphilis und Frambösie” te leiden (*Med. Klinik*, 1951, bl. 1192).

— **HET PAUL-EHRLICH-INSTITUUT.** Het PAUL-EHRLICH-Instituut te Frankfort, dat in 1944 voor tweederden was vernield, is herbouwd en feestelijk heropend (*Med. Klinik*, 1951, bl. 1192). Of men bij deze gelegenheid heeft herdacht, dat reeds enige jaren vóór de schade aan dak en muren, door het verwijderen van EHRLICH's naam, de gevel van het gebouw was geschonden, vermeldt het bericht niet.

— **THERESE NEUMANN.** Een R.K. priester, experimenteel psycholoog, heeft een studie gemaakt van de verschillende rapporten over THERESE NEUMANN (Konnersreuth), in het bijzonder over haar wonderbaarlijke genezingen, haar stigmata van JEZUS' lijden, haar visioenen en haar langdurig vasten. De schrijver aanvaardt geen opzettelijk bedrog, maar is overigens zeer geneigd de miraculeuze oorsprong van hetgeen zij praesteert en ervaart van de hand